

RAADSBSLUIT

ZAAKNUMMER	BEHANDELEND AMBTENAAR	SECTOR	PORT. HOUDER
2176376	Stegeman, Jan Kees	FYS-WBA	Marcel Elferink
ONDERWERP			
vaststellen geactualiseerde Archeologische verwachtingenkaart met beleidsadviezen.			

DE RAAD VAN DE GEMEENTE HENGelo BESLUIT:

1. in te stemmen met de 'Archeologische verwachtingenkaart' inclusief beleidsadviezen;
2. de Monumentencommissie middels bijgevoegde brief op de hoogte te stellen.

PUBLIEKSVRIENDELIJKE SAMENVATTING

Hengelo kent een rijke geschiedenis. Een deel is nog zichtbaar boven de grond, in de vorm van gebouwen, objecten of infrastructuur. Niet alle historie is zichtbaar. Reeds lang werd er gewoond in en om Hengelo. De meeste mensen woonden in eenvoudige boerderijen, enkelen bewoonden de zogenaamde Havezathen. Hiervan kennen we er in Hengelo twee: Huys Hengelo en Havezathe Olde Meule. Daarnaast zijn al enkele boerderijplattengronden gevonden uit de IJzertijd (rond het jaar nul) en uit de klokbekercultuur (circa 2500 jaar v. Chr.). Om van deze historie kennis te kunnen nemen is een zogenaamde archeologische verwachtingenkaart met beleidsadviezen opgesteld. Nu weten de gemeente, een bedrijf, particulier of projectontwikkelaar in een vroeg stadium van hun plannen of archeologische vondsten te verwachten zijn. Met die kennis kan men besluiten ergens anders te gaan bouwen of de vondst te laten opgraven en documenteren. In beide gevallen gaat het erom dat de sporen vanuit het verleden blijven bestaan of worden onderzocht.

DE GEMEENTERAAD VAN HENGelo,

DATUM

De griffier

De voorzitter

RAADSADVIES

ZAAKNUMMER	BEHANDELEND AMBTENAAR	SECTOR	PORT. HOUDER
2176376	Stegeman, Jan Kees	FYS-WBA	Marcel Elferink
ONDERWERP			
Vaststellen geactualiseerde Archeologische verwachtingenkaart met beleidsadviezen.			

AANLEIDING, DOEL EN WAT GING ER AAN VOORAF

Archeologie is een onderdeel van het culturele erfgoed. Het vertelt het verhaal van waar wij vandaan komen; hoe onze voorouders leefden, wat ze aten, welke rituelen ze gebruikten. Bij ingrepen in de bodem wordt deze historie vaak (onbewust) vernietigd. Veldonderzoek en indien noodzakelijk een opgraving, levert ons deze belangrijke informatie over de kennis van de historie van Hengelo.

De archeologische verwachtingenkaart met beleidsadviezen is voor het eerst in 2010 vastgesteld. De afgelopen jaren is gebleken, dat onderzoek van te kleine oppervlakten geen waardevolle archeologische vondsten heeft opgeleverd. Het verplicht te onderzoeken oppervlak kan dan ook verruimd worden, wat betekent dat minder snel onderzoek noodzakelijk is (deregulering). De onderzoeksgrenzen worden in de geactualiseerde verwachtingskaart gelijkgesteld aan de omliggende gemeenten.

Daarnaast zijn alle onderzoeken van de afgelopen jaren in de kaart verwerkt en worden de bufferzones rondom historische locaties verkleind - wel is de onderzoeksgrens verlaagd (in een *kleiner* gebied is eerder onderzoek verplicht).

Juridische grondslag

Regelgeving omtrent archeologie bevindt zich in het overgangsrecht in de Erfgoedwet en wordt op termijn opgenomen in de Omgevingswet. Bij de vaststelling (of actualisatie) van bestemmingsplannen wordt het archeologiebeleid voor dat betreffende plan meegenomen. Voor zover deze regels nog niet zijn opgenomen in een bestemmingsplan kan worden teruggevallen op de Erfgoedverordening.

Beleidsnota Cultureel Erfgoed 2014-2022

Bij het vaststellen van de Beleidsnota Cultureel Erfgoed 2014-2022 was het voornemen de archeologische waardenkaart te actualiseren. Bij de stukken voor het definitief vaststellen van de beleidsnota was het verkeerde bestand aan de zaak toegevoegd, waardoor actualisatie helaas achterwege is gebleven.

INHOUD VAN HET VOORSTEL

Wet op de archeologische monumentenzorg (Wamz)

In 1992 heeft Nederland het Europese Verdrag inzake bescherming van het archeologische erfgoed, kortweg 'het verdrag van Malta' (of Valletta), getekend. Sindsdien is het uitgangspunt van het (rijks)beleid dat archeologische waarden volwaardig meetellen in beslissingen over ruimtelijke inrichting van ons land. Via de Wet op de Archeologische Monumentenzorg (Wamz) is het verdrag na jaren van voorbereiding in 2007 wettelijk verankerd in de herziene Monumentenwet 1988.

Daarmee worden bodem verstorende activiteiten beter gereguleerd. Centraal daarbij staat de verplichting om archeologische waarden in bestemmingsplannen vast te leggen.

Erfgoedwet

De Monumentenwet 1988 is per 1 juli 2016 vervallen. Een deel van de wet is op deze datum overgegaan naar de Erfgoedwet. Het deel dat betrekking heeft op de besluitvorming in de fysieke leefomgeving gaat over naar de Omgevingswet, wanneer deze naar verwachting in 2019 in werking treedt. Vooruitlopend op de datum van ingang van de Omgevingswet zijn deze artikelen te vinden in het Overgangsrecht in de Erfgoedwet, waar ze ongewijzigd van toepassing blijven zolang de Omgevingswet nog niet van kracht is.

Wat betekent dat in de praktijk

Archeologische waarden en verwachtingen worden op gemeentelijk grondgebied vastgesteld; behoud van archeologische waarden in de grond ('in situ') staat voorop. Als behoud niet mogelijk is worden behoudenswaardige sporen en resten veiliggesteld door middel van opgraving en onderzoek.

De beslissing daarop is in de meeste gevallen een gemeentelijke verantwoordelijkheid, de gemeente is bevoegd gezag. Initiatiefnemers van bodemingrepen dragen de kosten van archeologisch vooronderzoek en (indien nodig) archeologisch vervolgonderzoek en uitwerking (principe "veroorzaker betaalt")

De veroorzaker mag voor de uitvoering van de noodzakelijke archeologische werkzaamheden zelf een keuze maken uit vergunninghoudende aanbieders op de archeologische markt.

Bevoegd gezag

De gemeente is uitvoerder van de wet respectievelijk vormgever van beleid. De gemeente kan als initiatiefnemer van ruimtelijk beleid dus zelf ook opdrachtgever van archeologische werkzaamheden zijn. De gemeente Hengelo beschikt niet over een eigen archeologische dienst en heeft geen opgravingsbevoegdheid. De kennis wordt ingehuurd bij 't Oversticht in de vorm van een regio-archeoloog.

Verwachtingenkaart en beleidsadviezen

De verwachtingenkaart met beleidsadviezen zijn als bijlage toegevoegd, alsmede twee rapportages met betrekking tot archeologisch waardevolle gebieden (Bornsestraat en Broek Noord).

De verwachtingenkaart is een dynamisch document. Zodra onderzoek is gedaan en een gebied is vrijgegeven dan wel onderzocht en/of opgegraven, kan dit gebied op de kaart 'afgevinkt' worden en hoeft hier in de toekomst geen onderzoek meer te worden uitgevoerd. Uiteindelijk zal in de toekomst heel Hengelo zijn onderzocht of ten gevolge van eerder uitgevoerde bodemverstoring ingrepen zijn vrijgegeven.

Deregulering

Uit een inventarisatie van de in het verleden uitgevoerde archeologische onderzoeken in onder meer Gemeente Enschede, Gemeente Lingewaard en provincie Utrecht is gebleken dat - met uitzondering van locaties gelegen in historische binnensteden – het aantreffen van archeologische vindplaatsen sterk gerelateerd is aan de oppervlakte het uitgevoerde onderzoek.¹ Uit deze inventarisaties is gebleken dat bij een oppervlakte van meer dan 2.500 m² archeologische vindplaatsen worden aangetroffen terwijl onderzoeken kleiner dan 2.500 m² geen vindplaatsen opleveren. In de Gemeente Hengelo is sprake van een vergelijkbaar beeld. Uit genoemde inventarisaties blijkt dan ook dat een vrijstellingsgrens van 2.500 m² zonder meer acceptabel is, voor zover de te onderzoeken locaties niet zijn gelegen in historische stadskernen en AMK-terreinen. Op basis van dit voortschrijdend inzicht is geconcludeerd dat er geen basis meer is voor een scheiding van beleidsadvies voor locaties enkel op basis van de ligging binnen of buiten de bebouwde kom – zoals dit was op de voorgaande kaart. Aangezien de kans op het aantreffen van archeologische vindplaatsen significant toe neemt bij onderzoeken met een oppervlakte van meer dan 2.500 m² is er voor gekozen om binnen de bebouwde kom geen strengere vrijstellingsregime meer te hanteren. Tevens leidt de aanpassing tot een harmonisatie met aangrenzende gemeenten en de richtlijnen van de provincie Overijssel.

In de geactualiseerde verwachtingenkaart wordt voorgesteld de bufferzone rondom een historische locatie (erf/watermolen etc.) aan te passen van 250 m diameter rondom de te verwachten historische locatie naar 100 m diameter. Tegelijkertijd wordt voorgesteld om binnen deze bufferzone de onderzoekverplichting binnen de gehele gemeente aan te passen van 2.500 m² en 0,4 m diepe verstoring naar 250 m² en 0,4 m diepe verstoring. In de voorgaande verwachtingenkaart gold binnen de bufferzone een vrijstellingsgrens van 2.500 m² buiten de bebouwde kom en 250 m² binnen de bebouwde kom. Met het wegvallen van het onderscheid tussen binnen- en buiten de bebouwde kom dient er ook een keus gemaakt te worden in het beleidsadvies ten aanzien van de bufferzones rondom historische bebouwing. In de nieuwe situatie is de aandachtzone verkleind, maar wordt wel onderzoek verlangd bij ingrepen met een oppervlak groter dan 250 m² en dieper dan 0,4 m. Deze constructie doet meer recht aan de specifieke archeologische verwachting binnen de (verkleinde) historische bufferzone, voornamelijk in het voormalige buitengebied.

Erfgoedverordening 2010

De VNG heeft een voorstel gedaan de Erfgoedverordening aan te passen. De komst van de Erfgoedwet is hiervoor aanleiding geweest. De modelverordening van de VNG is nu als standaard gebruikt en wordt in de 'Erfgoedverordening gemeente Hengelo 2017' verwerkt.

Het voorstel voor definitief vaststellen van de archeologische verwachtingenkaart met beleidsadviezen verloopt parallel aan de gewijzigde Erfgoedverordening (zaaknummer 2064873) en met het vaststellen van de Cultuurhistorische Waardenkaart Hengelo (zaaknummer 2054216), met dien verstande, dat deze laatste twee niet ter inzage behoeven te worden gelegd.

¹ Hazenberg, T, H.J. van Oort & A. Borsboom, 2007. **Zorgen om (n)iets? een verkenning naar het toepassen van ondergrenzen ten behoeve van het ruimtelijk beleid van de provincie Utrecht.** Hazenberg AMZ-publicaties 2007-04. Hazenberg archeologie, Leiden.

Willemse, N.W. 2009. **Voorstel tot bijstelling wettelijk verplichte ondergrens archeologisch onderzoek gemeente Lingewaard** RAAP-rapport 1751.

Oude Rengerink, J.A.M. 2011. **Evaluatie onderzoeksrapporten Enschede Inventarisatie en evaluatie van archeologische onderzoeken in de gemeente Enschede in het kader van de evaluatie van het Archeologiebeleid.** Het Oversticht, Zwolle

Archeologisch veldonderzoek 1^e Lambertuskerkje

In december 2014 heeft op de Oude Algemene Begraafplaats aan de Bornsestraat een archeologisch veldonderzoek plaats gevonden naar de exacte locatie en fundamenteën van het 1^e Lambertuskerkje. De locatie van het kerkje is op maaiveld niveau zichtbaar gemaakt en vondsten zijn in een zuil verwerkt. Tevens is een DVD box gemaakt van het project. Het project is gefinancierd door de Vereniging Gemeenschappelijk Onderhoud (VGO), gemeente en provincie Overijssel en in het voorjaar van 2016 in de Waterstaatskerk in het bijzijn van gedeputeerde mevrouw H. Maij afgesloten. De resultaten geven aanleiding om de locatie op de verwachtingenkaart aan te merken als archeologisch waardevol terrein.

Broek Noord, archeologisch waardevol terrein

Binnen het gebied van Broek-Noord ligt een grote dekzandkop waar in voorgaande jaren middels diverse onderzoeken is aangetoond dat er een nederzetting ligt uit de Late IJzertijd en de Romeinse tijd. Bovendien zijn er op deze dekzandkop ook de sporen van grafheuveltjes aangetroffen die vermoedelijk uit de Late Bronstijd of de Vroege IJzertijd dateren. Het staat buiten kijf dat er hier sprake is van een waardevolle vindplaats met sporen en resten uit meerdere perioden.

De vindplaats is reeds voor een deel bebouwd in de periode waarin er nog niet op grond van de Monumentenwet onderzoekverplichtingen golden en er bovendien, of ook als gevolg daarvan, ook nog geen informatie over de ter plaatse aanwezige archeologische waarden was.

De nog onbebouwde delen van de vindplaatsen zullen op korte termijn alsnog worden ontwikkeld tot een woongebied en meerdere partijen hebben voor bouwkavels bouwplannen en voor het grootste deel van het terrein heeft een projectontwikkelaar een bouwclaim. Het staat daarmee vast dat met het bouwen van enige tientallen woningen de archeologische vindplaats zeer sterk wordt aangetast en de archeologische waarde van de vindplaats kan daarmee als verloren worden aangemerkt.

Gezien de voorgenomen bouwplannen is daarom het opgraven van de vindplaats de enige optie. Dat houdt in dat alle aanwezige sporen en vondsten zo goed mogelijk worden gedocumenteerd tijdens de opgraving en zorgvuldig worden uitgewerkt in een wetenschappelijk onderzoeksrapport. Na de opgraving vervalt het terrein als archeologisch waardevol.

Tweede Wereldoorlog-relicten

Op de archeologische verwachtingenkaart staan relicten uit de Tweede Wereldoorlog aangegeven. Deze relicten zijn afgeleid van de CE (conventionele explosieven)-Bodembelastingkaart (uitgevoerd in opdracht van Gemeente Hengelo; N. Van Domburg: 2011 - Riel Explosive Advice & Services Europe B.V.). Het gaat hier om verdedigingswerken als luchtafweergeschutstellingen, fabrieksgebouwen, loopgraven en een tijdelijk in gebruik geweest militair oefenterrein. Er zijn geen crash-sites van vliegtuigen uit de Tweede Wereldoorlog bekend. Vanwege het reeds uitgevoerde CE-onderzoek wordt een gespecificeerd archeologisch (bureau)onderzoek naar deze locaties niet noodzakelijk geacht. Sommige fenomenen zijn slechts zeer tijdelijk in gebruik geweest en na de oorlog direct ontmanteld of vernietigd. Daarnaast liggen veel van deze locaties binnen bebouwd gebied, waar de bodem in de naoorlogse tijd grotendeels geroerd zal zijn. Het is dan ook de vraag in hoeverre deze fenomenen nog in de bodem herkenbaar aanwezig zijn. Om bovenstaande reden is ervoor gekozen om geen specifiek beleid op te stellen voor de Tweede Wereldoorlog-relicten. Verwacht wordt dat op deze locaties direct na de oorlog dumpmunitie kan zijn achtergebleven – hierdoor zijn ze verdacht op het voorkomen van CE. Indien binnen deze zones bodem versturende werkzaamheden plaats zullen vinden, zullen deze in eerste instantie voorafgegaan worden door CE-detectie. Het wordt aanbevolen de gemeente en diens adviseur (regio-archeoloog) op de hoogte te stellen van deze voorgenomen detectie-werkzaamheden. Indien tijdens detectiewerkzaamheden herkenbare structuren worden aangetroffen wordt aanbevolen de gemeente hiervan op de hoogte te stellen en in gezamenlijk overleg een eventueel noodzakelijk vervolg te bepalen.

Ter inzage legging

Op grond van de Algemene wet bestuursrecht (Awb) heeft de Archeologische verwachtingenkaart met beleidsadviezen ter inzage gelegen van 6 september tot en met 17 oktober. Er is één zienswijze ingediend. De zienswijze heeft geleid tot een nadere onderbouwing in het raadsadvies van een tweetal punten. Deze staan vermeld onder het kopje 'Deregulering'. De verwachtingenkaart is niet aangepast naar aanleiding van deze zienswijze.

Bevoegdheid en mandaat

Om de Archeologische verwachtingenkaart te kunnen bijwerken zal in 2018 het voorstel worden gedaan de bevoegdheid voor het bijwerken van de kaart bij het college neer te leggen en middels het aanpassen van het mandaatbesluit aanpassingen op ambtelijk niveau, onder voorwaarden, mogelijk te maken.

BESPREEK- EN BESLISPUNTEN

Gevraagd wordt in te stemmen met de 'Archeologische verwachtingenkaart' met beleidsadviezen. De beslispunten met betrekking tot de verwachtingenkaart betreffen het verruimen van de onderzoeksgrenzen, behoudens voor historische locaties (deregulering), het vaststellen van de kaart waarop alle onderzoeken van de afgelopen jaren zijn verwerkt, het aanwijzen van de locatie van het 1^e Lambertuskerkje als archeologisch waardevol terrein en het aanwijzen van de locatie in broek Noord als archeologisch waardevol terrein.

FINANCIËLE ASPECTEN

n.v.t.

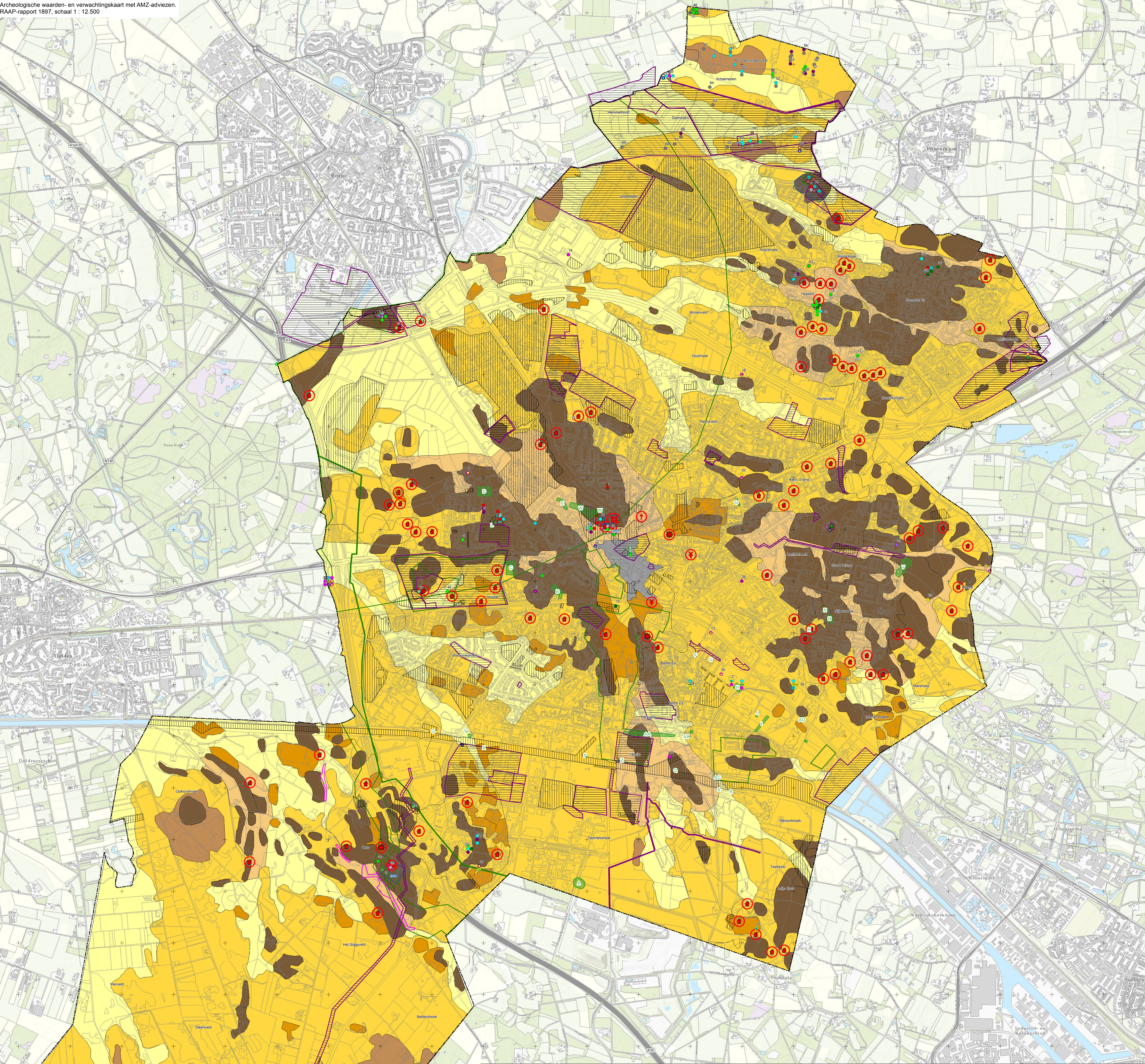
BIJLAGE(N)

- Archeologische verwachtingenkaart met beleidsadviezen
- Definitieve rapportage Inventariserend veldonderzoek (IVO) Bornsestraat
- Definitieve rapportage Inventariserend veldonderzoek (IVO) Broek Noord
- Nota zienswijzen archeologie
- Advies MC op concept archeologische verwachtingenkaart
- Uitgaande brief Monumentencommissie

Dit raadsadvies is vastgesteld door het college van B & W van Hengelo.

Gemeente Hengelo - Archeologische waarden- en verwachtingskaart met AMZ-adviezen

Archeologische waarden- en verwachtingskaart met AMZ-adviezen.
RAAP-rapport 1897, schaal 1 : 12.500

Gemeente Hengelo, Archeologische waarden- en verwachtingskaart met AMZ-adviezen.
Archeologische waarden- en verwachtingskaart met AMZ-adviezen.
RAAP-rapport 1897, schaal 1:12.500

DEFINITIEF 16-11-2017

archeologische vindplaatsen

voor exacte locatie vindplaats bij clusters: zie coördinaten in catalogus

periode	landschappelijke eenheden
Nieuwe tijd	dekzandhoogen en -ruggen
Late Middeleeuwen	dekzandhoogen en -ruggen met een plaggendeek
Vroege Middeleeuwen	dekzandveeligen en -velden
Romeinse tijd	dekzandveeligen en -velden met een plaggendeek
Uiterstijld	beekdalen en overige laagten
Bronstijd	beekdalen en overige laagten
Neolithicum	beekdalen en overige laagten
Mesolithicum	beekdalen en overige laagten
Palaeolithicum	beekdalen en overige laagten
Onbekend	beekdalen en overige laagten

historisch object (bestaan of verdwenen)	historische kernen
graf, onbepaald	historische kern van Hengelo in 1832
grafheuvel, onbepaald	
grafveld, onbepaald	
havesteinwonderhofstad	
huisplaats	
kapel	
landbouw	
landwever	
losse vondst	
moed site	
nederzetting, onbepaald	
urnenveld	
onbekend	

historisch object (bestaan of verdwenen)	onderzoeksmeldingen
begraafplaats	plangebieden met grootschalig archeologisch onderzoek, waar vervolgonderzoek is geïnitieerd
havestein	
huisplaats	
kerk	
watermolen	
windmolen	

begrenzingen	onderzoeksmeldingen
grens gemeente Hengelo	plangebieden met grootschalig archeologisch onderzoek, waarvan het gebied is vrijgegeven of het onderzoek definitief is afgerond
Wolde historisch toponiem	nog niet afgerond
	WO2 reiken

archeologische verwachting

Hoog voor archeologische resten uit alle perioden. Archeologische resten vaak onder het maaiveld en daardoor kwetsbaar voor bodemingrepen. Archeologische resten hierdoor vaak minder goed geconserveerd.

Hoog voor archeologische resten uit alle perioden. Archeologische resten afgedekt door een plaggendeek > 50 cm en daardoor minder kwetsbaar voor bodemingrepen. Archeologische resten hierdoor goed geconserveerd.

Midmatig voor archeologische resten uit alle perioden. Een verhoogde kans op resten uit de Steentijd op de hoogste delen van dekzandveeligen en op resten uit de Late Prehistorie, de Romeinse tijd en Late Middeleeuwen langs de randen van dekzandhoogen en -ruggen (met een plaggendeek). Archeologische resten vaak onder het maaiveld en daardoor kwetsbaar voor bodemingrepen. Archeologische resten hierdoor vaak minder goed geconserveerd.

Midmatig voor archeologische resten uit alle perioden. Een verhoogde kans op resten uit de Steentijd op de hoogste delen van dekzandveeligen en op resten uit de Late Prehistorie, de Romeinse tijd en Late Middeleeuwen langs de randen van dekzandhoogen en -ruggen (met een plaggendeek). Archeologische resten vaak onder het maaiveld en daardoor kwetsbaar voor bodemingrepen. Archeologische resten hierdoor goed geconserveerd.

Laag voor archeologische resten uit alle perioden. Hoofdzakelijk archeologische resten die in verband staan met beekdalgebonden activiteiten, zoals bruggen, voorde, watermolens etc. en mogelijk archeologische resten, bijvoorbeeld afvalstulp, die in verband staan met bewoning op nabij gelegen hoge gronden. Verder diverse categorieën losse vondsten.

Midmatig voor archeologische resten uit alle perioden. Hoofdzakelijk archeologische resten die in verband staan met beekdalgebonden activiteiten, zoals bruggen, voorde, watermolens etc. en mogelijk archeologische resten, bijvoorbeeld afvalstulp, die in verband staan met bewoning op nabij gelegen hoge gronden. Verder diverse categorieën losse vondsten.

Hoog voor archeologische resten uit de Middeleeuwen en Nieuwe tijd, die in verband staan met bewoning in een historische kern.

Aanwezigheid van archeologische resten aangetoond of vrijwel zeker.

Hoog voor archeologische resten uit de Middeleeuwen en Nieuwe tijd. Overige kenmerken afhankelijk van onderliggende verwachtingszone.

Archeologische resten aangetoond of verdwenen door diepe bodemingrepen.

Afhankelijk van de onderliggende verwachtingszone.

Archeologische resten aangetoond of verdwenen door diepe bodemingrepen of destructief archeologisch onderzoek.

Minimaal

Archeologisch onderzoek noodzakelijk bij bodemingrepen dieper dan 40 cm en met een gezamenlijke oppervlakte van meer dan 2500 m².

Archeologisch onderzoek noodzakelijk bij bodemingrepen dieper dan 40 cm en met een gezamenlijke oppervlakte van meer dan 2500 m².

Archeologisch onderzoek noodzakelijk bij bodemingrepen dieper dan 40 cm en met een gezamenlijke oppervlakte van meer dan 2500 m².

Archeologisch onderzoek noodzakelijk bij bodemingrepen dieper dan 40 cm en met een gezamenlijke oppervlakte van meer dan 2500 m².

Vrijstelling voor archeologisch onderzoek in plangebieden met uitsluitend een laag archeologische verwachting. Archeologisch onderzoek noodzakelijk in plangebieden waarvoor er sprake is van een plangebied met onderzoeksvrijstelling vanwege de aanwezigheid van zones met een hoge en/of middelmatige archeologische verwachting. In deze gevallen is onderzoek noodzakelijk wanneer het totale plangebied groter is dan de openstaande informatie die bij hoge en middelmatige verwachting voor resp. binnen en buiten de kom van Hengelo worden genoemd.

Archeologisch onderzoek noodzakelijk bij bodemingrepen dieper dan 40 cm en met een gezamenlijke oppervlakte van meer dan 2500 m².

Archeologisch onderzoek geweest bij plangebieden groter dan 100 m² en bij bodemingrepen dieper dan 40 cm.

Shaven naar behoud uit het bestemmingsplan. Archeologisch onderzoek geweest bij elke ingreep, ongeacht de oppervlakte, bij bodemingrepen dieper dan 40 cm.

Archeologisch onderzoek noodzakelijk bij bodemingrepen dieper dan 40 cm en met een gezamenlijke oppervlakte van meer dan 250 m².

Geen archeologisch onderzoek noodzakelijk.

Afhankelijk van de onderliggende verwachtingszone.

Geen archeologisch onderzoek noodzakelijk.

Geen beleidsadviezen

Informatie met betrekking tot de bekende archeologische waarden en uitgevoerde archeologische onderzoeken zijn te verkrijgen bij de gemeente Hengelo. Voor informatie, telefoon 14074.

Eerst Nieuwland & Community Maps Contributors

Nota zienswijzen

Concept Archeologische verwachtingenkaart met beleidsadviezen

I INLEIDING

Na voorafgaande publicatie in het Hengelo's Weekblad van 6 september t/m 17 oktober 2017 heeft de Archeologische verwachtingenkaart met beleidsadviezen ter inzage gelegen. Binnen de termijn van terinzagelegging zijn zienswijzen ingediend door de heer M. Komen uit Hengelo.

II Reactie op de zienswijzen

Zienswijze:

De rode cirkels, de zogenaamde bufferzones rondom historische bewoning (zie in legenda overig) zijn verkleind ten opzichte van de oude verwachtingskaart zonder dat hieraan een inhoudelijke onderbouwing ten grondslag ligt.

Reactie:

1. In de voorgaande verwachtingenkaart werd binnen de bufferzone een hoge archeologische verwachting aangehouden en werd het beleidsadvies gekoppeld aan de ligging van het element binnen of buiten de bebouwde kom. Binnen de bufferzone van historische bebouwing binnen de bebouwde kom gold een vrijstellingsgrens van 250 m², terwijl dit in het buitengebied 2.500 m² was. Met het wegvallen van het onderscheid tussen binnen- en buiten de bebouwde kom (zie ook antwoord op zienswijze 2) diende er ook een keus gemaakt te worden in het beleidsadvies ten aanzien van de bufferzones rondom historische bebouwing. Er was sprake van een groot verschil in vrijstellingsgrens voor locaties gelegen binnen of buiten de bebouwde kom. Gemeente Hengelo heeft er voor gekozen om binnen het gehele grondgebied van de gemeente de vrijstellingsgrens binnen de bufferzone gelijk te trekken en op 250 m² te stellen. Tevens heeft zij er ook voor gekozen om de omvang van de bufferzone te verkleinen. Reden voor deze verkleining is enerzijds om recht te doen aan de onderliggende verwachtingswaarde en het daaraan gekoppelde beleidsadvies en anderzijds niet de oorspronkelijke omvang van de bufferzone rondom historische bebouwing te belasten met een vrijstellingsgrens van 250 m². Buiten de nieuwe bufferzone blijft de onderliggende archeologische verwachtingswaarde, die gebaseerd is op de landschappelijke eenheid, van kracht. Het aangepaste beleid zal in de toekomst geëvalueerd worden. Op basis van deze evaluatie zal bekeken worden of het beleid op enige wijze aangepast dient te worden.

Zienswijze:

De ons inziens in algemene zin toch al te ruime vrijstellingsgrenzen met betrekking tot de verplichting tot archeologisch onderzoek bij bodemingrepen worden binnen de bebouwde kom verruimd zonder dat hieraan een inhoudelijke onderbouwing ten grondslag ligt.

Reactie:

2. Uit een inventarisatie van de in het verleden uitgevoerde archeologische onderzoeken in onder meer Gemeente Enschede, Gemeente Lingewaal en provincie Utrecht is gebleken dat - met uitzondering van locaties gelegen in historische binnensteden – het aantreffen van archeologische vindplaatsen sterk gerelateerd is aan de oppervlakte het uitgevoerde onderzoek. Uit deze inventarisaties is gebleken dat bij een oppervlakte van meer dan 2.500 m² archeologische vindplaatsen worden aangetroffen terwijl onderzoeken kleiner dan 2.500 m² geen vindplaatsen opleveren. In de Gemeente Hengelo is sprake van een vergelijkbaar beeld. Uit genoemde inventarisaties blijkt dan ook dat een vrijstellingsgrens van 2.500 m² zonder meer acceptabel is, voor zover de te onderzoeken locaties niet zijn gelegen in historische stadskernen en AMK-terreinen. Op basis van dit voortschrijdend inzicht heeft de Gemeente Hengelo geconcludeerd dat er geen basis meer is voor een scheiding van beleidsadvies voor locaties enkel op basis van de ligging binnen of buiten de bebouwde kom. Aangezien de kans op het aantreffen van archeologische vindplaatsen significant toe neemt bij onderzoeken met een oppervlakte van meer dan 2.500 m² heeft zij er voor gekozen om binnen de bebouwde kom geen strenger vrijstellingsregime meer te hanteren. Bovendien leidt de aanpassing tot een harmonisatie met aangrenzende gemeenten en de richtlijnen van de provincie Overijssel.

Bronnen Ad 2:

Hazenberg, T, H.J. van Oort & A. Borsboom, 2007. **Zorgen om (n)iets? een verkenning naar het toepassen van ondergrenzen ten behoeve van het ruimtelijk beleid van de provincie Utrecht.** Hazenberg AMZ-publicaties 2007-04. Hazenberg archeologie, Leiden.

Willemse, N.W. 2009. **Voorstel tot bijstelling wettelijk verplichte ondergrens archeologisch onderzoek gemeente Lingewaard** RAAP-rapport 1751.

Oude Rengerink, J.A.M. 2011. **Evaluatie onderzoeksrapporten Enschede Inventarisatie en evaluatie van archeologische onderzoeken in de gemeente Enschede in het kader van de evaluatie van het Archeologiebeleid.** Het Oversticht, Zwolle

ONTVANGEN - 3 NOV. 2017

Monumentencommissie Hengelo

Secretariaat:
Sherwood Rangers 222
7551 KR Hengelo

074 2781888

Aan

College van Burgemeester en Wethouders
van de Gemeente Hengelo
Postbus 18
7550 AA Hengelo

S045695

Onderwerp

Kenmerk

Datum

Concept archeologische verwachtingenkaart.

2017-013

1 november 2017

Geacht college,

Per brief met zaaknummer 2024041 van 29 augustus 2017 vraagt u de Monumentencommissie om formeel advies uit te brengen over de concept "Archeologische verwachtingenkaart 2017" met de daarop verwoorde beleidsadviezen.

De commissie heeft in haar vergadering van 9 oktober 2017 het concept besproken en heeft met waardering kennis genomen van de gedetailleerde informatie op de voorliggende kaart.

De Monumentencommissie adviseert positief over de beleidsadviezen die zijn voorgesteld. Zowel voor gebieden die al in kaart zijn gebracht als voor gebieden waarvoor verwachtingen bestaan zijn heldere hanteringsregels bepaald.

De commissie adviseert daarbij om de archeologische verwachtingenkaart in samenhang met Cultuurhistorische waardenkaart te presenteren en toegankelijk te maken.

In afwachting van vaststelling en uitvoering,

namens de voorzitter van de Monumentencommissie,

met vriendelijke groet,

H. van Egmond, Secretaris.

Monumentencommissie Hengelo
T.a.v. de heer H. van Egmond
Sherwood Rangers 222
7551KR Hengelo

Gemeente Hengelo

Postbus 18
7550 AA Hengelo

Onderwerp	Zaaknummer	Uw kenmerk	Datum
Archeologische verwachtingen- Kaart met beleidsadviezen	2176376		

Geachte heer Van Egmond,

Onlangs heeft de raad een besluit genomen inzake de Archeologische verwachtingenkaart met beleidsadviezen. Deze treft u als bijlage bij deze brief aan. Tot slot wenst de raad de Monumentencommissie een gezond en cultureel 2018 toe.

Met vriendelijke groet,
De gemeenteraad van Hengelo,
de griffier, de voorzitter,

Bijlagen: Archeologische verwachtingenkaart met beleidsadviezen

Vermeld altijd het zaaknummer als u contact opneemt met de gemeente.

Bezoekadres
Hazenweg 121

E-mailadres
gemeente@hengelo.nl
Telefoonnummer
14-074